

I N H O U D S O P G A V E

V O T O B I N K O O P V O O R W A A R D E N

DEEL A

<u>Artikel</u>	<u>Titel</u>	<u>Bladzijde</u>
1	Toepasselijkheid	1
2	Terminologie	1
3	Totstandkomen van de overeenkomst	3
4	Tijdige en deugdelijke prestatie	4
5	Inschakeling van derden	5
6	Waarschuwingsplicht	5
7	Planning	6
8	Toegang tot het bedrijfsterrein	7
9	Afstemming op andere verrichtingen	8
10	Octrooi- en andere rechten van derden	8
11	Controle door de opdrachtgever	8
12	Aanvaarding van de prestatie	9
13	Contractprijs en betaling	10
14	Verzuim van de wederpartij	11
15	Aansprakelijkheid van de wederpartij	12
16	Deugdelijkheidsgaranties	13
17	Zekerheidsstelling door de wederpartij	15
18	Wijziging van de opdracht	16
19	Vertrouwelijkheid van gegevens	17
20	Overdracht van rechten en verplichtingen	17
21	Rechtsafstand	17
22	Ongeldige bepalingen	17
23	Taal, recht, geschillen, domicilie	18

DEEL B

<u>Artikel</u>	<u>Titel</u>	<u>Bladzijde</u>
1	Aflevering	19
2	Eigendoms- en risico-overgang	19
3	Emballage en retourzendingen	21

DEEL C

<u>Artikel</u>	<u>Titel</u>	<u>Bladzijde</u>
1	Personeel	22
2	Gemachtigde(n) van de opdrachtgever	23
3	Materialen	23
4	Werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen	25
5	Werkterrein	26
6	Keten, loodsen, werkterrein-inrichting	27
7	Uitvoering binnen en buiten normale werktijden	28
8	Tekortschieten van de aannemer	29
9	Oplevering	30
10	Vervroegde ingebruikneming	31
11	Deugdelijkheidsgaranties	32
12	Schade aan het werk c.a.	32
13	Andere schade dan schade aan het werk c.a.	34
14	Verzekering	34
15	Ketenaansprakelijkheid	36

Voorbeeld van een verklaring als bedoeld in art. B.2.2 en art. C.3.6	38
---	----

V O T O B   I N K O O P V O O R
W A A R D E N

Algemene Voorwaarden van de Vereniging van Onafhankelijke
Tankopslagbedrijven (VOTOB) voor koop, aanbesteding en
andere opdrachten

Gedeponoerd in de Nederlandse en Engelse taal ter Griffie van
de Arrondissementsrechtbanken te Amsterdam, Dordrecht en
Rotterdam op 25 augustus 1995 onder aktenummers 147/1995,
43/1995 en 632/1995 respectievelijk.

DEEL A

**ALGEMENE BEPALINGEN VOOR KOOP,
AANBESTEDING EN ANDERE OPDRACHTEN**

Artikel 1 - Toepasselijkheid

A.1.1 Deze VOTOB Inkoopvoorwaarden gelden doordat ze door de opdrachtgever van toepassing worden verklaard in zijn prijsaanvraag en/of zijn opdracht.

A.1.2 In aanvulling op Deel A van deze VOTOB Inkoopvoorwaarden geldt:

- Deel B, indien en voorzover de prestatie van de wederpartij bestaat uit de levering van door haar aan de opdrachtgever verkochte zaken;
- Deel C, indien en voorzover de prestatie van de wederpartij bestaat uit het uitvoeren en opleveren van door haar van de opdrachtgever aangenomen werk.

A.1.3 Buiten de in de vorige alinea genoemde gevallen gelden bepalingen van Deel B en/of Deel C alleen, indien zulks in de prijsaanvraag en/of de opdracht uitdrukkelijk is bepaald.

A.1.4 Bepalingen die deze VOTOB Inkoopvoorwaarden aanvullen of die ervan afwijken gelden alleen, indien en voorzover de opdrachtgever ze uitdrukkelijk heeft gesteld, bevestigd, goedgekeurd of aanvaard.

A.1.5 Uitdrukkelijk wijst de opdrachtgever hierbij alle voorwaarden van de hand, die door de wederpartij mochten worden gesteld of van toepassing verklaard zonder door de opdrachtgever uitdrukkelijk schriftelijk te zijn gesteld, bevestigd, goedgekeurd of aanvaard.

A.1.6 Ingeval van twijfel over de toepasselijkheid of de uitleg van bepalingen van deze VOTOB Inkoopvoorwaarden is het oordeel van de opdrachtgever bindend.

Artikel 2 - Terminologie

A.2.1 Met de woorden "opdrachtgever" en "wederpartij" worden niet alleen de partijen bij de gesloten overeenkomst bedoeld, maar ook de partijen in de fase vóór het totstandkomen van de overeenkomst.

A.2.2 Met het woord "opdracht" wordt niet alleen de verstrekking van de opdracht aangeduid, maar ook het geschrift waarin de opdrachtgever de inhoud van de overeenkomst vastlegt. In plaats van het woord "opdracht" kan de opdrachtgever termen bezigen zoals "order" of "bestelbrief".

A.2.3 Waar sprake is van "de overeenkomst" wordt daarmee het geheel bedoeld van het tussen partijen overeengekomene, waaronder ook deze VOTOB Inkoopvoorwaarden.

A.2.4 Hetgeen de wederpartij volgens de overeenkomst moet verrichten wordt in het algemeen aangeduid met het woord "prestatie". In Deel B, respectievelijk Deel C worden daarvoor ook termen gebruikt zoals "leveren", respectievelijk "uitvoeren" dan wel "het werk".

A.2.5 De geldelijke tegenprestatie, door de opdrachtgever volgens de overeenkomst verschuldigd aan de wederpartij, wordt in het algemeen aangeduid met het woord "contractprijs" of kortweg "prijs". Waar Deel B, respectievelijk Deel C van toepassing is, kunnen daarvoor ook termen worden gebruikt zoals "koopprijs", respectievelijk "aanneemsom".

A.2.6 Met het woord "bedrijfsterrein" zijn bedoeld de oppervlakten en opstallen, waarop en waarin opdrachtgevers bedrijf wordt uitgeoefend.

A.2.7 Met het woord "werkterrein" zijn bedoeld de oppervlakten en opstallen die volgens de overeenkomst tijdelijk aan de wederpartij ter beschikking worden gesteld om daarop of daarin de prestatie geheel of ten dele te verrichten en/of zaken te hebben en te gebruiken ten behoeve van het verrichten van de prestatie.

A.2.8 Met woorden zoals "planning", "programma" en "uitvoeringsschema" is bedoeld de weergave, op papier, van de volgorde, tijdstippen en tijdsduur van verrichtingen - van de wederpartij alsmede van de opdrachtgever en/of derden - die nodig zijn ten behoeve van het verrichten der prestatie.

A.2.9 Met de woorden "normale werktijden" zijn bedoeld de bij de opdrachtgever geldende werktijden in dagdienst.

A.2.10 Waar de uitdrukkingen "personen aan de zijde van de wederpartij" of "door de wederpartij bij het verrichten van de prestatie betrokkenen", dan wel uitdrukkingen van deze strekking worden gebezigd, worden de natuurlijke en rechtspersonen bedoeld voor wie de wederpartij rechtens verantwoordelijk is.

A.2.11 Waar de uitdrukking "personen aan de zijde van de opdrachtgever", dan wel uitdrukkingen van deze strekking worden gebezigd, worden de natuurlijke en rechtspersonen bedoeld - andere dan de wederpartij en de personen aan haar zijde -, voor wie de opdrachtgever rechtens verantwoordelijk is.

A.2.12 Met de woorden "gelieerde onderneming" worden bedoeld een onderneming die tot dezelfde groep behoort als de opdrachtgever, een onderneming waarin de opdrachtgever direct of indirect zeggenschap heeft, een dochteronderneming van de opdrachtgever alsmede een onderneming waarmee de opdrachtgever op andere wijze een duurzaam samenwerkingsverband heeft.

Artikel 3 - Totstandkomen van de overeenkomst

A.3.1 De aanbieding van de wederpartij is bindend gedurende de termijn die daarvoor in de prijsaanvraag van de opdrachtgever is vermeld of, wanneer die vermelding ontbreekt, gedurende zeven werkdagen na ontvangst van de aanbieding of zoveel langer als in de betrokken branche gebruikelijk is.

A.3.2 De aanbiedende wederpartij wordt geacht de haar door de opdrachtgever verstrekte gegevens op juistheid en volledigheid te hebben gecontroleerd en voor eventuele onjuistheid en onvolledigheid genoegzame dekking in haar prijs te hebben opgenomen.

A.3.3 De aanbiedende wederpartij wordt geacht deze VOTOB Inkoopvoorwaarden alsmede de overige in de prijsaanvraag gestelde bepalingen te hebben aanvaard, voorzover zij niet in of bij haar aanbieding schriftelijk heeft opgegeven, welke voorwaarden en bepalingen van de opdrachtgever zij voorstelt te laten vervallen en welke afwijkende of aanvullende bepalingen zij voorstelt in de overeenkomst op te nemen.

A.3.4 Ten aanzien van de in de vorige alinea bedoelde voorstellen is het in art. A.1.4 en art. A.1.5 bepaalde van toepassing.

A.3.5 De overeenkomst komt tot stand doordat de opdracht, zoals deze door de opdrachtgever schriftelijk is verstrekt of bevestigd aan de wederpartij, door haar uitdrukkelijk of stilzwijgend is aanvaard.

A.3.6 De opdracht is stilzwijgend aanvaard, indien en doordat:
(a) hetzij de wederpartij nalaat binnen de daarvoor in de opdracht(bevestiging) gestelde termijn of, zo geen termijn is gesteld, binnen zeven werkdagen na verzending daarvan, de opdracht of een deel ervan schriftelijk van de hand te wijzen;
(b) hetzij de wederpartij met de verrichting van de prestatie begint;
een en ander onverminderd het in de volgende twee alinea's bepaalde.

A.3.7 In het geval dat de wederpartij zonder een schriftelijke opdracht(bevestiging) te hebben ontvangen met de verrichting van de prestatie is begonnen, kan zij de opdracht zoals die haar alsnog schriftelijk wordt verstrekt of bevestigd niet meer geheel of ten dele van de hand wijzen.

A.3.8 In het geval, genoemd in de vorige alinea, is de

opdrachtgever, als hij de opdracht niet wil geven, bevoegd de wederpartij te sommeren tot het staken en ongedaan maken van de begonnen verrichting.

Deze bevoegdheid bestaat slechts gedurende vijf werkdagen nadat de opdrachtgever geacht mag worden kennis te hebben gekregen van die verrichting.

Als de opdrachtgever van deze bevoegdheid gebruik maakt, is hij niet tot enige vergoeding aan de wederpartij verplicht en kan hij aanspraak maken op vergoeding van de eventueel door hem geleden schade.

A.3.9 De wederpartij kan geen beroep doen op enige bepaling afwijkend van of aanvullend op de inhoud van de overeenkomst zoals die blijkt uit de opdracht, tenzij zulke afwijkende of aanvullende bepaling door de opdrachtgever uitdrukkelijk schriftelijk is gesteld, bevestigd, goedgekeurd of aanvaard.

Artikel 4 - Tijdige en deugdelijke prestatie

A.4.1 De prestatie van de wederpartij dient niet alleen te voldoen aan de in de overeenkomst gestelde eisen en criteria, maar meer algemeen ook aan de eisen van goed vakmanschap en aan hetgeen de opdrachtgever op grond van de wet, gewoonte, redelijkheid en billijkheid mag verwachten.

Met name dient de prestatie, evenals de verrichting ervan, ook te beantwoorden aan de voorschriften op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu en gedrag, alsmede op het gebied van de sociale verzekeringen en de belastingen.

A.4.2 De wederpartij dient - en wordt geacht - zich tijdig en volledig op de hoogte te hebben gesteld van - en derhalve reeds in haar aanbieding rekening te hebben gehouden met - alle wettelijke voorschriften en alle voorschriften geldend voor of binnen het bedrijf van de opdrachtgever, waarin eisen als bedoeld in de vorige alinea zijn te vinden.

Die voorschriften dienen door de wederpartij en de door haar bij de verrichting van de prestatie betrokkenen stipt te worden nageleefd.

A.4.3 Bij het verrichten van de prestatie dienen de wederpartij en de hierboven bedoelde betrokkenen gevolg te geven aan eventuele orders en aanwijzingen die door of namens de opdrachtgever, met het oog op het in de vorige alinea's bepaalde, worden verstrekt.

A.4.4 Indien de prestatie niet aan de hierboven bedoelde eisen en voorschriften voldoet, dan wel door de wederpartij of een persoon aan haar zijde de hierboven bedoelde eisen, voorschriften, orders of aanwijzingen niet in acht genomen worden, zijn de nadelige gevolgen daarvan geheel voor rekening van de wederpartij, die derhalve de opdrachtgever daartegen vrijwaart.

A.4.5 De verantwoordelijkheid van de wederpartij voor de tijdige en deugdelijke verrichting van de prestatie wordt niet verminderd hetzij doordat de opdrachtgever orders en aanwijzingen achterwege laat, hetzij doordat aan orders of aanwijzingen van de opdrachtgever gevolg wordt gegeven.

A.4.6 Beroep op overmacht staat voor de wederpartij slechts open, mits zij terstond na het intreden van de overmacht daarvan schriftelijk aan de opdrachtgever kennis geeft, zulks met behoorlijke toelichting en documentatie.

A.4.7 Indien de wederpartij meent wegens overmacht aanspraak te kunnen maken op uitstel van de prestatie of een deel ervan, dient zij om dat uitstel te verzoeken in de kennisgeving, genoemd in de vorige alinea.

Voorzover de opdrachtgever het verlangde uitstel gerechtvaardigd acht, zal hij het verlenen, zulks onverminderd zijn overige bevoegdheden op grond van de wet of van deze VOTOB Inkoopvoorwaarden.

Artikel 5 - Inschakeling van derden

A.5.1 De wederpartij mag gedeelten van de prestatie slechts door derden als haar onder-opdrachtnemers laten verrichten, indien en voorzover die gedeelten en die derden in de overeenkomst zijn vermeld of, bij gebreke van zulke vermelding, indien en nadat de wederpartij op de keuze van die gedeelten en die derden de schriftelijke goedkeuring van de opdrachtgever heeft gevraagd en verkregen.

A.5.2 Voldoening aan het in de vorige alinea bepaalde vermindert geenszins de verantwoordelijkheid van de wederpartij voor alle door haar bij de verrichting van de prestatie, of van delen ervan, betrokkenen, voor de daarbij gebruikte zaken en voor de tijdige en deugdelijke verrichting van de gehele prestatie.

Artikel 6 - Waarschuwingsplicht

A.6.1 Indien de prijsaanvraag van de opdrachtgever dan wel informatie, door of namens de opdrachtgever ten behoeve van de indiening van aanbiedingen verstrekt, klaarblijkelijke fouten, gebreken, tegenstrijdigheden of onduidelijkheden bevat, dient de wederpartij daartegen onverwijld en uiterlijk bij de indiening van haar aanbieding te waarschuwen.

A.6.2 Indien de aan de wederpartij verstrekte opdracht dan wel daarbij of daarna door of namens de opdrachtgever aan de wederpartij verstrekte, met de prestatie verband houdende informatie, orders, aanwijzingen of zaken klaarblijkelijke fouten, gebreken, tegenstrijdigheden of onduidelijkheden bevatten, dient de wederpartij onverwijld de opdrachtgever daartegen te waarschuwen.

A.6.3 Indien de wederpartij aan wie de opdracht is verleend heeft

nagelaten tijdig te voldoen aan een volgens de vorige alinea's op haar rustende waarschuwingsverplichting, komen de nadelige gevolgen daarvan geheel voor haar rekening en dient zij derhalve de opdrachtgever daartegen te vrijwaren.

A.6.4 Wanneer zich een omstandigheid voordoet, waaraan de wederpartij meent een aanspraak op grond van de wet en/of de overeenkomst te kunnen ontlennen op verhoging van de contractprijs, bijbetaling of schadevergoeding door de opdrachtgever en/of uitstel van de levering der prestatie, dient zij van die aanspraak en de redenen daartoe onverwijld schriftelijk aan de opdrachtgever kennis te geven, bij gebreke waarvan zij haar vermeende aanspraak verliest.

A.6.5 De voldoening door de wederpartij aan haar hierboven bedoelde verplichting tot waarschuwen dan wel tot kennisgeven vermindert noch haar verplichting tot tijdig en deugdelijk presteren noch de rechten of verweren van de opdrachtgever.

A.6.6 Tegen de fouten van de wederpartij of personen aan haar zijde zal de opdrachtgever haar slechts behoeven te waarschuwen, indien en voorzover die fouten klaarblijkelijk zijn en het eveneens klaarblijkelijk is dat de waarschuwing tot beperking kan leiden van de fouten en/of de nadelige gevolgen ervan.

Artikel 7 - Planning

A.7.1 Eigener beweging mag de wederpartij en op verlangen van de opdrachtgever, alsmede indien de overeenkomst zulks voorschrijft, dient de wederpartij ten spoedigste na ontvangst van de opdracht een planning als omschreven in art. A.2.8 ter beoordeling en goedkeuring voor te leggen aan de opdrachtgever. Daarin dient zij tevens rekening te houden met de in art. A.9 bedoelde afstemming. De - zonodig na bespreking - goedgekeurde planning maakt deel uit van de overeenkomst.

A.7.2 Van de goedgekeurde planning mag slechts worden afgeweken hetzij door de opdrachtgever of ingevolge diens daartoe genomen en schriftelijk aan de wederpartij meegedeeld besluit, hetzij ingevolge de daartoe door de opdrachtgever aan de wederpartij, op haar verzoek, verleende toestemming.

A.7.3 Alleen als van de goedgekeurde planning wordt afgeweken door de opdrachtgever of ingevolge diens besluit, als bedoeld in de vorige alinea, en die afwijking tot gevolg heeft dat de wederpartij meer kosten moet maken dan geacht mogen worden in de contractprijs te zijn begrepen, kan de wederpartij op vergoeding van die meerdere kosten aanspraak maken, mits met inachtneming van art. A.6.4.

Artikel 8 - Toegang tot het bedrijfsterrein

A.8.1 Indien en voorzover dat nodig is voor of in verband met de verrichting van de prestatie, zal de opdrachtgever aan de wederpartij en aan personen aan haar zijde toegang verlenen tot het bedrijfsterrein, zulks onder de volgende bepalingen, die de wederpartij bekend dient te maken aan alle personen aan haar zijde die tot het bedrijfsterrein toegang behoeven.

A.8.2 Toegang wordt slechts verleend gedurende de normale werktijden als bedoeld in art. A.2.9.

Buiten die normale werktijden kan slechts toegang worden verkregen met de voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever. Hij mag die toestemming weigeren of er voorwaarden aan verbinden, naargelang hij zulks nodig acht.

A.8.3 Toegang wordt slechts verleend aan degenen wier personalia - voorletters, naam, geboortedatum, volledig adres, datum van aanstelling of inlening, functie - zijn vermeld op een door de wederpartij tenminste één werkdag vóór het begin van elke werkweek in te dienen lijst. Zij dienen zich desgevraagd terstond te legitimeren.

A.8.4 Ieder die zich op het bedrijfsterrein begeeft en zich daar bevindt dient - en wordt geacht - zich op de hoogte gesteld te hebben van de aldaar geldende wettelijke en bedrijfsvoorschriften en dient zich te houden aan die voorschriften alsmede aan de orders en aanwijzingen, die ten behoeve van orde en veiligheid of anderszins worden gegeven door of namens de opdrachtgever, zulks op straffe van verwijdering.

A.8.5 Ieder die zich op het bedrijfsterrein begeeft en zich daar bevindt doet dit geheel op eigen risico, ook al is hem door of namens de opdrachtgever toegang verleend of wordt hij door de opdrachtgever of personen aan diens zijde begeleid en ook al houdt hij zich aan de voorschriften, orders en aanwijzingen, bedoeld in de vorige alinea.

A.8.6 Het in de voorgaande alinea bedoelde risico strekt zich tevens uit tot voertuigen en alle overige zaken, waarmee men zich op het bedrijfsterrein begeeft of bevindt.

A.8.7 Gelet op de vorenstaande bepalingen vrijwaart de wederpartij de opdrachtgever tegen alle aanspraken wegens schade van elke aard overkomen aan personen aan de zijde van de wederpartij terwijl ze zich op het bedrijfsterrein begaven of bevonden.

Artikel 9 - Afstemming op andere verrichtingen

A.9.1 Indien op het werk- of bedrijfsterrein verrichtingen van de wederpartij en andere werkzaamheden, van de opdrachtgever zelf of van diens andere opdrachtnemers, in elkaar grijpen, dient de wederpartij op verlangens van de opdrachtgever haar verrichtingen af te stemmen op die werkzaamheden, daartoe het nodige overleg te plegen, de daarbij eventueel rijzende problemen aan de opdrachtgever te melden en diens instructies over de behandeling van die problemen op te volgen.

A.9.2 Alleen als de in de vorige alinea bedoelde afstemming voor de wederpartij meer kosten meebrengt dan waarop zij geacht mag worden bij haar prijsaanbieding reeds te hebben kunnen en moeten rekenen, kan zij op vergoeding van die meerdere kosten aanspraak maken, mits met inachtneming van het in art. A.6.4 bepaalde.

Artikel 10 - Octrooi- en andere rechten van derden

A.10.1 De wederpartij staat ervoor in dat met het verrichten van de prestatie en met het benutten ervan geen inbreuk wordt gemaakt op enig octrooi-, auteurs-, merken-, model- of ander vermogensrecht van derden.

A.10.2 De wederpartij vrijwaart derhalve de opdrachtgever tegen alle aanspraken van derden wegens inbreuk op enig gepretendeerd of bestaand recht, als bedoeld in de vorige alinea, en tegen alle daarmee verband houdende of daaruit voortvloeiende schaden en kosten.

Artikel 11 - Controle door de opdrachtgever

A.11.1 De opdrachtgever heeft het recht - niet de plicht - te allen tijde, ook reeds voordat de prestatie is verricht, maatregelen te nemen, zoals het houden van toezicht, het verrichten van inspecties of het uitvoeren van keuringen dan wel beproevingen, teneinde te bevorderen of zich ervan te vergewissen dat de prestatie zal (kunnen) beantwoorden aan de overeenkomst. Het nemen van die maatregelen, dan wel het achterwege laten ervan, leidt niet tot vermindering van de verantwoordelijkheid van de wederpartij voor de tijdige en deugdelijke verrichting van de prestatie.

A.11.2 De wederpartij dient aan de vorenbedoelde maatregelen op verlangens van de opdrachtgever de nodige medewerking te geven en door alle personen aan haar zijde te doen geven.

A.11.3 Alleen als aan de vorenbedoelde maatregelen en medewerking voor de wederpartij meer kosten verbonden zijn dan waarop zij

geacht mag worden reeds bij haar prijsaanbieding te hebben kunnen en moeten rekenen, kan zij op vergoeding van die meerdere kosten aanspraak maken, mits met inachtneming van het in art. A.6.4 bepaalde.

In geen geval echter is de opdrachtgever gehouden tot vergoeding van kosten als vorenbedoeld, die verband houden met afkeuring van hetgeen is gekeurd of beproefd, evenmin als tot het aanvaarden van enige termijnoverschrijding tengevolge van zulke afkeuring.

Artikel 12 - Aanvaarding van de prestatie

A.12.1 Zodra de prestatie is verricht en zulks aan de opdrachtgever ter kennis gekomen of gebracht is, heeft hij het recht - niet de plicht - haar te keuren op de wijze die hij nodig of wenselijk acht.

Op verzoek van de wederpartij laat de opdrachtgever haar weten, of hij van dit recht gebruik zal maken en, zo ja, wanneer de keuring zal geschieden. In dit geval is de wederpartij bevoegd bij de keuring aanwezig te zijn.

A.12.2 Indien de opdrachtgever van zijn recht tot keuring gebruik maakt, verricht hij de keuring zodra mogelijk. De wederpartij is, als de opdrachtgever dat verlangt, verplicht bij de keuring aanwezig te zijn. Overigens is het in art. A.11.2 en A.11.3 bepaalde van overeenkomstige toepassing.

A.12.3 Indien de opdrachtgever van zijn recht tot keuring geen gebruik maakt, wordt hij geacht de verrichte prestatie te hebben aanvaard, zulks onverminderd het in art. A.13.8 bepaalde.

A.12.4 Wanneer de opdrachtgever de keuring heeft verricht, zal hij van de uitslag ervan zodra mogelijk aan de wederpartij kennisgeven, zulks in elk geval binnen drie werkdagen nadat de wederpartij daarom na de keuring schriftelijk heeft verzocht. Is de wederpartij bij de keuring aanwezig, dan zal echter, op verlangen of met goedvinden van de opdrachtgever, de keuringsuitslag worden opgenomen in een door beide partijen te ondertekenen rapport.

Verschillen de partijen van mening over een in het rapport te vermelden onderwerp, dan dienen hun beider opvattingen in het rapport te worden weergegeven, zonder dat zulks afbreuk doet aan hun wederzijdse rechten en verplichtingen.

A.12.5 Geringe tekortkomingen, die niet verhinderen dat de prestatie wordt benut, vormen geen reden tot afkeuring en tot niet-aanvaarding van de prestatie, mits de wederpartij die tekortkomingen ten spoedigste - binnen de eventueel door de opdrachtgever gestelde of toegestane termijn(en) - herstelt ten genoegen van de opdrachtgever.

A.12.6 De goedkeuring van de prestatie houdt in, dat de opdrachtgever haar aanvaardt, zulks onverminderd het in art. A.13.8 bepaalde.

In het geval van afkeuring van de prestatie dienen de redenen

daarvan te worden genoemd in de kennisgeving respectievelijk het rapport, bedoeld in art. A.12.4.

A.12.7 In het geval van gedeeltelijke of gehele afkeuring van de prestatie heeft de opdrachtgever de keuze uit de hem volgens de wet toekomende bevoegdheden: tot het vorderen van herstel of vervanging dan wel - wanneer de ernst van de tekortkoming daartoe naar opdrachtgevers oordeel aanleiding vormt - tot het ten dele of geheel ontbinden van de overeenkomst, alles onverminderd zijn aanspraken op aanvullende of vervangende schadevergoeding.

Artikel 13 - Contractprijs en betaling

A.13.1 De voor de prestatie (eventueel: de deelprestatie) overeengekomen prijs is vast en wordt geacht genoegzame dekking te bevatten voor al wat nodig is voor een tijdige en deugdelijke prestatie, met inachtneming van art. A.4.

Op vermeerdering van de prijs of bijbetaling kan de wederpartij slechts aanspraak maken, indien en voorzover zulks in de overeenkomst is bepaald.

A.13.2 De contractprijs voor de prestatie (eventueel: voor de deelprestatie) wordt verschuldigd wanneer en doordat de (deel)prestatie is verricht en door de opdrachtgever conform het in art. A.12 bepaalde is aanvaard.

A.13.3 Indien is overeengekomen dat een of meer (termijn)betalingen zullen geschieden voordat de (deel)prestatie is verricht en aanvaard, worden zulke betalingen als voorschotten op de contractprijsbetaling aangemerkt en houden ze dus geen goedkeuring en/of aanvaarding in van de prestatie of van een deel ervan.

Het in de vorige zin bepaalde geldt ook in geval van de eigendomsovergang geregeld in art. B.2.2 en art. C.3.6, alsmede indien als voorwaarde voor zo'n (termijn)betaling is gesteld dat de wederpartij de eigendom van bepaalde zaken, die tot de prestatie behoren of voor de verrichting ervan nodig zijn, aan de opdrachtgever verschaft of doet verschaffen.

A.13.4 Wanneer volgens de desbetreffende regels in de overeenkomst een voorschot- of termijnbetaling verschuldigd wordt, alsook wanneer volgens art. A.13.2. de contractprijs verschuldigd wordt, dient de wederpartij het verschuldigde bedrag per factuur - met inachtneming van de wettelijke bepalingen - aan de opdrachtgever in rekening te brengen.

Indien op de verschuldigd geworden contractprijs reeds voorschot- of termijnbetalingen zijn verricht, dienen deze op de factuur in aftrek te worden gebracht.

A.13.5 Onverminderd de mogelijkheid van verrekening krachtens art. A.13.6, vindt de voldoening door de opdrachtgever plaats binnen de in de overeenkomst genoemde termijn. Is geen termijn genoemd, dan geldt een termijn van dertig dagen nadat het bedrag zowel verschuldigd geworden als gefactureerd is.

Doet zich echter het in art. A.12.5. bedoelde geval voor, dan behoeft de voldoening niet plaats te vinden voordat het in dat artikel genoemde herstel is geschied.

A.13.6 De opdrachtgever is bevoegd elk bedrag dat hij verschuldigd is of zal worden aan, respectievelijk te vorderen heeft of zal krijgen van de wederpartij te verrekenen met bedragen die hij of een gelieerde onderneming (als omschreven in art. A.2.12) te vorderen heeft of zal krijgen van, respectievelijk verschuldigd is of zal worden aan de wederpartij.

Tevens is de opdrachtgever bevoegd elk bedrag dat hij aan de wederpartij verschuldigd is of zal worden te betalen, in plaats van aan de wederpartij, aan een gelieerde onderneming, mits deze laatste het ontvangen bedrag in mindering brengt op hetgeen die onderneming van de wederpartij te vorderen heeft of zal krijgen. De vorengenoemde bevoegdheden gelden ongeacht of de desbetreffende vorderingen en schulden opeisbaar zijn of niet.

A.13.7 Op rentevergoeding over enig bedrag dat de opdrachtgever ten onrechte onbetaald en onverrekend laat kan de wederpartij slechts aanspraak maken, indien zij na het verstrijken van de dag waarop volgens art. A.13.5 de voldoening had moeten zijn geschied de opdrachtgever heeft gesommeerd tot voldoening binnen een in de sommatie gestelde termijn van tenminste drie weken, maar de opdrachtgever aan die sommatie geen gevolg heeft gegeven. Alsdan is de wettelijke rente verschuldigd, te berekenen van het einde af van de in de sommatie gestelde termijn.

A.13.8 De aanvaarding van de prestatie of van een deel ervan alsmede de betaling van de contractprijs of van een deel ervan laat de rechten onverlet, die de opdrachtgever volgens de wet en/of de overeenkomst kan doen gelden wegens tekortkomingen of gebreken van de prestatie, die de opdrachtgever na de aanvaarding of de betaling waarneemt.

Artikel 14 - Verzuim van de wederpartij

A.14.1 Indien de wederpartij naar het oordeel van de opdrachtgever tekortschiet, of dreigt tekort te schieten, in de nakoming van een volgens de overeenkomst op haar rustende verplichting, is de opdrachtgever bevoegd haar bij aangetekende brief (alvast) in gebreke te stellen en te sommeren tot nakoming binnen een in die brief gestelde, door hem redelijk geachte termijn.

A.14.2 Indien de wederpartij aan de sommatie niet binnen de gestelde termijn gevolg geeft is de wederpartij in verzuim. Door overschrijding van een termijn of een tijdstip gesteld voor de nakoming van een verplichting door de wederpartij zal de wederpartij zonder ingebrekestelling of sommatie geacht worden van rechtswege in verzuim te zijn. Indien verzuim is ingetreden, is de opdrachtgever bevoegd het niet nagekomene door derden te

doen verrichten voor rekening en risico van de wederpartij.

A.14.3 Indien de aard of de mate van het tekortschieten van de wederpartij daartoe naar het oordeel van de opdrachtgever aanleiding geeft, is hij bevoegd de overeenkomst ten dele of geheel te ontbinden.

Daarbij kan de opdrachtgever tevens van de wederpartij vorderen dat zij, op haar eigen kosten, het reeds verrichte ten dele of geheel ongedaan maakt binnen een daartoe door de opdrachtgever gestelde, door hem redelijk geachte termijn, waarna het in art. A.14.2 bepaalde omtrent het doen verrichten door derden van toepassing is.

A.14.4 Behalve de vorenvermelde bevoegdheden heeft de opdrachtgever jegens de wederpartij, wegens alle nadelige gevolgen van haar tekortschieten, aanspraak op aanvullende en/of vervangende schadevergoeding.

De wederpartij dient de opdrachtgever te vrijwaren tegen alle aanspraken die derden ten gevolge van het tekortschieten van de wederpartij mochten doen gelden jegens de opdrachtgever.

A.14.5 Het vorenstaande doet niet af aan de (overige) rechten, die de opdrachtgever volgens de wet heeft in geval van verzuim dan wel indien de wederpartij de vrije beschikking over haar vermogen ten dele of geheel verliest, zoals wanneer haar surséance van betaling is verleend of zij failliet verklaard is.

Artikel 15 - Aansprakelijkheid van de wederpartij

A.15.1 Voor de tekortkomingen en gebreken die zich in de prestatie voordoen en voor de eventuele schadelijke gevolgen daarvan is de wederpartij aansprakelijk en blijft zij dat ook na de aanvaarding van de prestatie en de voldoening van de prijs. Zij vrijwaart de opdrachtgever tegen aanspraken die derden terzake mochten kunnen doen gelden.

A.15.2 Het in de vorige alinea bepaalde lijdt alleen uitzondering, indien en voorzover de opdrachtgever, nadat hij een tekortkoming of gebrek heeft waargenomen, hetzij van zijn aanspraken uitdrukkelijk afstand heeft gedaan, hetzij heeft nagelaten de wederpartij binnen een redelijke termijn na de waarneming bij aangetekende brief aansprakelijk te stellen.

A.15.3 Indien zich een tekortkoming of gebrek voordoet, of dreigt voor te doen, waarvoor de wederpartij volgens de vorenstaande bepalingen aansprakelijk is, is de opdrachtgever bevoegd haar bij aangetekende brief te sommeren om binnen een in die brief gestelde, door hem redelijk geachte termijn alle herstelling en/of vervanging te verrichten die hij nodig of wenselijk oordeelt.

Overigens zijn de bepalingen van art. A.14.2 t/m A.14.5 van overeenkomstige toepassing.

A.15.4 De wederpartij is aansprakelijk voor schade aan de opdrachtgever, aan personen aan zijn zijde en aan derden, welke direct of indirect is veroorzaakt door de wederpartij, door personen aan haar zijde of door zaken van of in gebruik bij de wederpartij of personen aan haar zijde.

De wederpartij vrijwaart de opdrachtgever in dit opzicht tegen eventuele aanspraken van derden, waaronder begrepen personen aan de zijde van de opdrachtgever, tot vergoeding van schade als hierboven bedoeld.

Artikel 16 - Deugdelijkheidsgaranties

A.16.1 De wederpartij garandeert de deugdelijkheid van de gehele prestatie, hetgeen wil zeggen, dat zij ervoor instaat dat de prestatie tijdens de duur van deze algemene garantie vrij zal zijn van al dan niet zichtbare tekortkomingen en gebreken.

Indien en voorzover zulks uitdrukkelijk is overeengekomen dient de wederpartij naast - dus niet in plaats van - de bovengenoemde algemene garantie bijzondere garanties te geven en/of door de aan haar zijde bij de prestatie betrokkenen te doen geven met betrekking tot de deugdelijkheid van een bepaald deel van de prestatie of met betrekking tot bepaalde hoedanigheden van de prestatie of een deel daarvan.

A.16.2 De rechten die de opdrachtgever ontleent aan de hierboven bedoelde algemene en bijzondere garanties gelden naast -dus niet in plaats van - de rechten die hij heeft ingevolge art. A.14 en art. A.15.

A.16.3 Als de wederpartij volgens de overeenkomst een garantie moet laten verstrekken door een aan haar zijde bij de prestatie betrokkene, staat zij zelf ervoor in dat die garantie zal worden verstrekt en dat de garant diens verplichtingen uit de garantie zoals hieronder nader omschreven zal nakomen.

A.16.4 Als de wederpartij volgens de overeenkomst zelf iets garandeert, dient zij een eventuele daarmee verband houdende garantie, afkomstig van een aan haar zijde bij de prestatie betrokkene, naast - dus niet in plaats van - haar eigen garantie te laten verstrekken aan de opdrachtgever.

A.16.5 Een bijzondere garantie die de wederpartij moet laten verstrekken door een persoon aan haar zijde dient door deze schriftelijk aan de opdrachtgever te worden bevestigd. Op verlangen van de opdrachtgever dient de wederpartij bijzondere garanties die zij zelf moet geven schriftelijk aan hem te bevestigen.

De vorenbedoelde bevestigingen dienen het terzake overeengekomene ten genoegen van de opdrachtgever weer te geven.

A.16.6 De duur van de algemene garantie en van de eventuele

bijzondere garanties, als bedoeld in art. A.16.1, is in de opdracht vermeld; ontbreekt zulke vermelding, dan is de duur twaalf maanden, te rekenen vanaf de aanvaarding van de prestatie; dit alles onverminderd hetgeen in de volgende alinea over de garantieduur is bepaald.

A.16.7 De garantieduur loopt door tenminste zolang de prestatie of het onder de garantie vallende deel ervan nutteloos of onbruikbaar is tengevolge van een onder de garantie vallende tekortkoming of gebrek.

Wanneer ingevolge de garantie herstel of vervanging heeft plaatsgevonden, gaat daarna voor het herstelde of vervangene de garantie opnieuw lopen.

A.16.8 Wegens de onder een garantie vallende tekortkomingen en gebreken is de garant jegens de rechthebbende - de opdrachtgever of diens rechtsopvolger - aansprakelijk tot herstel of vervanging alsmede tot vergoeding van gevolgschade, een en ander zoals hieronder nader is bepaald.

A.16.9. De in de vorige alinea bedoelde aansprakelijkheid vervalt alleen, indien en voorzover de rechthebbende, nadat hij een tekortkoming of gebrek heeft waargenomen, hetzij van zijn aanspraken uitdrukkelijk afstand doet, hetzij nalaat de garant binnen een redelijke termijn na de waarneming bij aangetekende brief aansprakelijk te stellen.

A.16.10 Indien zich een onder een garantie vallende tekortkoming of gebrek voordoet, is de rechthebbende bevoegd de garant bij aangetekende brief te sommen om binnen een in de brief gestelde, door de rechthebbende redelijk geachte, termijn zodanige herstelling of vervanging te verrichten als de rechthebbende nodig of wenselijk oordeelt. Het in art. A.14.2 en art. A.14.4 bepaalde is hierbij van overeenkomstige toepassing.

A.16.11 Van de aansprakelijkheid tot herstel of vervanging kan de garant zich alleen bevrijden door aan te tonen dat hetgeen door de rechthebbende als tekortkoming of gebrek wordt aangemerkt alleen bestaat uit of veroorzaakt is door normale slijtage en/of schuld aan de zijde van de rechthebbende, zoals abnormaal gebruik of minder dan normaal onderhoud, en/of overmacht in de zin der wet.

A.16.12 Van zijn verplichting tot vergoeding van de schade die het gevolg is van een onder een garantie vallende tekortkoming of gebrek kan de garant zich alleen bevrijden door aan te tonen, dat de oorzaken van de tekortkoming of het gebrek in het geheel niet vallen toe te rekenen aan de garant en personen aan diens zijde.

Artikel 17 - Zekerheidsstelling door de wederpartij

A.17.1 De wederpartij dient, wanneer de opdrachtgever zulks

bij aangetekende brief van haar verlangt, voor de nakoming van haar verplichtingen uit de overeenkomst zekerheid te stellen, zulks volgens de onderstaande bepalingen.

A.17.2 De zekerheid dient ten spoedigste - en binnen de eventueel daartoe door de opdrachtgever schriftelijk gestelde termijn - te worden gesteld in de vorm van een voor de opdrachtgever aanvaardbare bankgarantie, afgegeven door een in Nederland gevestigde bankinstelling.

Blijft tijdige zekerheidsstelling uit, dan zijn de bepalingen van art. A.14.3 en art. A.14.4 van toepassing.

A.17.3 Het in de bankgarantie te noemen maximum van de door de bank eventueel verschuldigde hoofdsom bedraagt 15% van de contractprijs of zoveel minder als in de bovenbedoelde aangetekende brief mocht zijn vermeld.

A.17.4 De bankgarantie dient van kracht te blijven totdat de opdrachtgever de bank schriftelijk heeft ontslagen van haar garantieplicht.

Dat ontslag zal de opdrachtgever aan de bank geven uiterlijk zodra de wederpartij naar het oordeel van de opdrachtgever alle verplichtingen is nagekomen, waarvoor de zekerheid gesteld is.

A.17.5 In haar garantie dient de bank zich ertoe te verbinden het bedrag waarvan de opdrachtgever voldoening verlangt - tot het in de garantie genoemde maximum - op zijn eerste verzoek prompt aan hem te zullen voldoen, zulks zonder enig bewijs te vragen van de opeisbaarheid of de verschuldigdheid ervan.

Het vorenstaande laat de aanspraken onverlet, die de wederpartij jegens de opdrachtgever kan doen gelden indien blijkt dat de opdrachtgever ten onrechte voldoening van de bank heeft verlangd en verkregen.

A.17.6 De beloning en de kosten die de bank als garante in rekening brengt dienen door de wederpartij te worden voldaan. Hetgeen de wederpartij aldus aan de bank voldoet kan zij aan de opdrachtgever in rekening brengen, maar in totaal - exclusief BTW - tot ten hoogste 1% (een procent) per jaar van het maximumbedrag van de garantie.

A.17.7 De som die de opdrachtgever van de garanderende bank heeft ontvangen komt, na aftrek van het bedrag dat hem ingevolge het in de vorige alinea bepaalde door de wederpartij in rekening is of wordt gebracht, in mindering op hetgeen hij krachtens de wet of de overeenkomst van de wederpartij te vorderen heeft of krijgt.

A.17.8 Wanneer de wederpartij een andere zekerheid aanbiedt dan de hierboven bedoelde bankgarantie, behoeft de opdrachtgever dat aanbod slechts te aanvaarden, indien die zekerheid naar zijn oordeel tenminste gelijkwaardig is aan en ook niet meer kosten voor hem meebrengt dan die bankgarantie.

Artikel 18 - Wijziging van de opdracht

A.18.1 Totdat de prestatie geheel is aanvaard, is de opdrachtgever bevoegd bij schriftelijk aan de wederpartij te verstrekken wijzigingsorder de in de opdracht vervatte beschrijving van de inhoud en wijze van verrichting van de prestatie te wijzigen, zulks echter zonder daarmee de aard of het voorwerp van de prestatie wezenlijk te veranderen.

De wijzigingsorder mag vermeerdering en/of vermindering van de prestatie inhouden. Een vermindering kan een deel of het geheel van de prestatie betreffen, maar alleen voorzover zij op het tijdstip waarop de wijzigingsorder is verstrekt nog niet door de wederpartij is verricht.

A.18.2 De verandering die de contractprijs tengevolge van de wijzigingsorder dient te ondergaan wordt door de opdrachtgever vastgesteld, zulks zoveel mogelijk aan de hand van daartoe aan de overeenkomst te ontleen gegevens en overigens naar redelijkheid, een en ander onverminderd het hierna bepaalde.

A.18.3 Als de wijzigingsorder vermindering van de prestatie inhoudt, kan de wederpartij aanspraak maken niet alleen op betaling voor het verrichte deel van de prestatie, maar ook - mits met inachtneming van art. A.6.4 - op vergoeding van de kosten die zij voordat de wijzigingsorder werd verstrekt reeds heeft moeten maken ten behoeve van of in verband met het niet meer te verrichten deel der prestatie, alsmede op vergoeding van de kosten die zij tengevolge van de wijzigingsorder moet maken.

A.18.4 De wederpartij dient informatie te verschaffen en aan overleg deel te nemen, indien en voorzover als de opdrachtgever zulks van haar verlangt ten behoeve van of in verband met de vaststelling van de hierboven bedoelde verandering van de contractprijs.

Artikel 19 - Vertrouwelijkheid van gegevens

A.19.1 Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever mag de wederpartij gegevens, welke haar in enigerlei vorm door of namens de opdrachtgever dan wel door een persoon aan diens zijde zijn verstrekt ten behoeve van of in verband met een aanbieding voor of de verrichting van een prestatie, slechts gebruiken en/of aan derden bekendmaken voorzover dat voor die aanbieding dan wel prestatie nodig is en alleen onder oplegging aan die derden van verplichtingen, gelijk aan die welke ingevolge dit artikel op de wederpartij rusten.

A.19.2 Indien de bovenbedoelde gegevens op enigerlei wijze zijn

vastgelegd, dienen de informatiedragers en de kopieën ervan, hoe en door wie dan ook vervaardigd, als eigendom van de opdrachtgever te worden aangemerkt en aan hem te worden afgegeven zodra de gegevens niet meer nodig zijn voor de in de vorige alinea genoemde doeleinden.

Artikel 20 - Overdracht van rechten en verplichtingen

A.20 De wederpartij kan en mag haar rechten dan wel haar verplichtingen uit de overeenkomst noch geheel noch ten dele aan derden overdragen zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de opdrachtgever. De opdrachtgever is bevoegd, die goedkeuring te weigeren of er voorwaarden aan te verbinden.

Artikel 21 - Rechtsafstand

A.21 Wanneer de opdrachtgever in een of meer gevallen een hem ingevolge de wet of de overeenkomst toekomend recht niet of niet tijdig uitoefent, mag daaruit niet worden afgeleid dat hij voor soortgelijke gevallen van dat recht afstand heeft gedaan.

Artikel 22 - Ongeldige bepalingen

A.22 Mocht een bepaling van de overeenkomst geheel of ten dele ongeldig zijn of worden en/of nietig worden verklaard, dan wordt daardoor de geldigheid van de overige bepalingen niet aangetast. In plaats van de ongeldige en/of nietig verklaarde bepaling of deel ervan wordt geacht alsdan een bepaling te zijn overeengekomen die, in het kader van hetgeen rechtens mogelijk is, de bedoeling en de geest van de ongeldige en/of nietig verklaarde bepaling of deel ervan het meest benadert.

Artikel 23 - Taal, recht, geschillen, domicilie

A.23.1 Indien van deze in de Nederlandse taal luidende VOTOB Inkoopvoorwaarden een vertaling wordt gebezigd en er zich een verschil in betekenis zou voordoen tussen de Nederlandse tekst en de vertaling, is de Nederlandse tekst beslissend.

A.23.2 De overeenkomst wordt beheerst door het Nederlandse recht met uitsluiting van uniforme internationale rechtsregels aangaande koop en verkoop van roerende zaken.

A.23.3 Geschillen worden beslecht door de Nederlandse rechter, in eerste instantie de rechter die bevoegd is in het arrondissement

waar de opdrachtgever zijn hoofdvestiging heeft.
De opdrachtgever behoudt evenwel het recht een elders bevoegde rechter te kiezen, ook als dat een rechter in het buitenland is.

A.23.4 Als de wederpartij geen vaste vestiging in Nederland heeft, dient zij terzake van de overeenkomst, de verrichting van de prestatie en de beslechting van eventuele geschillen domicilie te kiezen in Nederland.

Van haar domiciliekeuze en van elke wijziging daarin dient de wederpartij schriftelijk kennis te geven aan de opdrachtgever.

DEEL B

AANVULLENDE BEPALINGEN VOOR KOOP

Artikel 1 - Aflevering

B.1.1 De wederpartij dient de door de opdrachtgever gekochte zaken, beantwoordend aan de overeenkomst, franco te (doen) vervoeren en met daarbij behorende specificatie af te leveren of te doen afleveren op de overeengekomen tijd(en), plaats(en) en wijze(n).

B.1.2 De aflevering geschiedt doordat de zaken - eventueel verpakt, op pallets of in container(s), maar steeds voorzien van duidelijke merken, nummers en/of andere aanduidingen - op de overeengekomen plaats uit het vervoermiddel, waarmee ze zijn aangevoerd, worden gelost, zulks met inachtneming van de aanwijzingen die daarbij door of namens de opdrachtgever mochten worden verstrekt.

B.1.3 Bij de aflevering worden de hoeveelheden aan de hand van de specificatie door of namens de opdrachtgever gecontroleerd. Wagon- en autoladingen worden op een door de opdrachtgever aan te wijzen weegbrug vol en ledig gewogen. De schriftelijk vastgelegde uitkomsten van een en ander zijn bindend, behoudens tegenbewijs.

B.1.4 Het in art. B.1.1 bepaalde geldt tevens voor al hetgeen tot en bij de gekochte zaken behoort, waaronder ook relevante documentatie zoals beschrijvingen en tekeningen, test- en garantiecertificaten en gebruiks-, installatie- en onderhoudsvoorschriften.

B.1.5 Indien bij of ten behoeve van het vervoer en/of de aflevering gebruik wordt gemaakt van faciliteiten (hulppersonen en -zaken) van de opdrachtgever, is dat gebruik voor risico van de wederpartij.

Artikel 2 - Eigendoms- en risico-overgang

B.2.1 Behoudens het hierna bepaalde gaan de eigendom en het risico van de gekochte zaken op de opdrachtgever over op het tijdstip, dat ze aan hem zijn afgeleverd en door hem zijn aanvaard conform art. A.12.

B.2.2 Indien is overeengekomen dat de koopprijs of een deel ervan

zal worden voldaan op een eerder tijdstip dan het in de vorige alinea genoemde, dient de eigendom van de zaken waarop die eerdere betaling betrekking heeft uiterlijk bij die betaling te worden overgedragen aan de opdrachtgever, zulks door middel van een ondertekende verklaring (*), waaruit ten genoegen van de opdrachtgever blijkt:

(a) dat noch de wederpartij noch haar leverancier of een andere persoon aan haar zijde enige aanspraak op die zaken zal kunnen laten gelden, en

(b) dat die zaken door middel van separate bewaring en/of het aanbrengen van merken, nummers of dergelijke aanduidingen als eigendom van de opdrachtgever kenbaar zijn.

B.2.3 Het risico van de zaken waarvan de eigendom volgens de vorige alinea aan de opdrachtgever wordt overgedragen gaat niettemin pas op hem over op het in art. B.2.1 genoemde tijdstip.

B.2.4 Vóór het in art. B.2.1 genoemde tijdstip vindt risico-overgang alleen plaats, indien dat uitdrukkelijk is overeengekomen.

Geen vervroegde risico-overgang is dus geïmpliceerd, wanneer overeengekomen is dat het vervoer - al dan niet met verzekering - van gekochte, nog niet afgeleverde en aanvaarde zaken geregeld wordt en/of betaald dan wel vergoed wordt door of namens de opdrachtgever.

B.2.5 Indien uitdrukkelijk is overeengekomen dat het risico overgaat vóór het in art. B.2.1 genoemde tijdstip, houdt dat geen stilzwijgend ontslag in van de verplichtingen van de wederpartij tot het op haar kosten (laten) vervoeren, afleveren en verzekerd houden - zulks ten gunste van de opdrachtgever - van de verkochte, nog af te leveren en nog niet aanvaarde zaken.

B.2.6 Tot de verplichtingen van de wederpartij behoort het verkrijgen van eventueel vereiste invoervergunningen en het inklaren van gekochte zaken, een en ander op haar eigen kosten.

B.2.7 De wederpartij dient, ongeacht of zij het risico draagt van de af te leveren zaken, op haar eigen kosten die zaken, totdat ze zijn afgeleverd en aanvaard, ten gunste van de opdrachtgever gedekt te houden onder een transportverzekering op all risk-conditions.

B.2.8 De polis van de in de vorige alinea bedoelde verzekering dient te bepalen dat verzekeringspenningen aan de opdrachtgever worden uitbetaald. Op verzoek van de opdrachtgever zal de wederpartij aan hem een kopie van de polis verstrekken. Op verlangen van de opdrachtgever zal de wederpartij haar aanspraken op de verzekeraar onder de polis aan hem overdragen.

(*) Zie het voorbeeld op de laatste pagina
Artikel 3 - Emballage en retourzendingen

B.3.1 Behoudens het hierna bepaalde worden de kosten van em-

ballage geacht in de contractprijs te zijn begrepen.

B.3.2 Van de voor hergebruik bestemde en geschikte emballage, waaronder pallets en containers, worden de waarden - zoals deze zijn overeengekomen of, bij gebreke daarvan, door de opdrachtgever aanvaardbaar worden geacht - door de wederpartij aan de opdrachtgever afzonderlijk in rekening gebracht.

B.3.3 De wederpartij dient de in de vorige alinea bedoelde emballage terug te nemen c.q. te laten nemen, wanneer deze door de opdrachtgever wordt geretourneerd aan de wederpartij c.q. aan een daartoe door haar aangewezen derde.

Voor de geretourneerde emballage zal de opdrachtgever aan de wederpartij de terugzendkosten in rekening brengen alsmede de volgens de vorige alinea aan hem in rekening gebrachte waarden of de eventueel overeengekomen gedeelten of percentages van die waarden.

B.3.4 De hierboven bedoelde emballage is zowel voor als tijdens de retourzending voor risico van de wederpartij. Bij vergaan ervan is de opdrachtgever derhalve bevoegd hetzelfde in rekening te brengen als bij retournering. Voor schade aan de emballage is de opdrachtgever slechts aansprakelijk, als deze geheel is veroorzaakt door schuld van hemzelf of van personen aan zijn zijde.

DEEL C

AANVULLENDE BEPALINGEN VOOR AANBESTEDING

Artikel 1 - Personeel

C.1.1 Ten behoeve van de in art. A.4 bedoelde tijdige en deugdelijke uitvoering dient de wederpartij vakbekwaam uitvoerend en leidinggevend/toezichthoudend personeel in genoegzame aantallen in te schakelen en door haar onderaannemers te doen inschakelen. Op verzoek van de opdrachtgever dient de wederpartij bewijsstukken van vorenbedoelde vakbekwaamheid te tonen. Mede in verband met de veiligheid dient de wederpartij ervoor te zorgen, dat haar eigen personeel en dat van personen aan haar zijde de Nederlandse en/of Engelse taal in voldoende mate beheerst om alle voorschriften en instructies in verband met het werk te begrijpen.

C.1.2 Op verlangen van de opdrachtgever dient de wederpartij periodiek een overzicht te verstrekken van haar personeelsbezetting en die van haar onderaannemers op en buiten het werkterrein, met vermelding van namen, functies en overige gegevens die de opdrachtgever nodig acht, en dient zij voorts mede te werken aan andere administratieve regelingen van de opdrachtgever ten behoeve van of verband houdende met diens controle op de naleving van hetgeen in de vorige alinea is voorgeschreven.

C.1.3 Op het werkterrein dient de wederpartij bij voorkeur personeel in te schakelen en te doen inschakelen, dat daar al eerder werkzaam is geweest en met de gang van zaken aldaar bekend is.

C.1.4 Voor alle aangelegenheden die de uitvoering van het werk betreffen dient de wederpartij zich op het werkterrein jegens de opdrachtgever te laten vertegenwoordigen door een of meer van haar aldaar leidinggevende personeelsleden. Van de benoeming van die vertegenwoordiger(s) - de gemachtigde(n) van de aannemer op het werk - en van eventuele wijzigingen daarin dient de wederpartij schriftelijk kennis te geven aan de opdrachtgever.

C.1.5 De wederpartij dient personeelsleden die de opdrachtgever onvoldoende bekwaam of anderszins ongeschikt oordeelt op diens schriftelijke aanzegging te vervangen c.q. door haar onderaannemer te doen vervangen. Het in de vorige zin bepaalde geldt ook ten aanzien van de hierboven genoemde gemachtigde(n).

C.1.6 Indien de wederpartij of haar onderaannemer bij de uitvoering van het werk gebruik maakt - al dan niet ingevolge afspraak met de opdrachtgever - van (hulp)diensten van personeel van de opdrachtgever zelf of van personen aan diens zijde, geschiedt dat evenzeer voor haar risico als het gebruik dat zij en haar onderaannemers maken van de diensten van eigen personeel.

C.1.7 Indien door welke oorzaak dan ook op het werkterrein de uitvoering van het werk of van een deel ervan wordt onderbroken, dient de wederpartij dat aan de opdrachtgever te melden teneinde hem in de gelegenheid te stellen aan de wederpartij op te dragen met tijdelijk vrijgekomen personeel van haarzelf en/of van haar onderaannemers werkzaamheden op het bedrijfsterrein te (laten) verrichten.

Het aldus door de wederpartij en/of onderaannemers verrichte extra werk wordt verrekend met de wederpartij, zulks tegen de uurprijs die daarvoor in de overeenkomst is genoemd of, zo die uurprijs niet in de overeenkomst mocht zijn genoemd, tegen de uurprijs (incl. opslag voor algemene kosten en winst) zoals die ten grondslag heeft gelegen aan de contractprijs.

Artikel 2 - Gemachtigde(n) van de opdrachtgever

C.2 Voor alle aangelegenheden die de uitvoering van het werk betreffen zal de opdrachtgever zich op het werk- en bedrijfsterrein laten vertegenwoordigen door een of meer door hem aangewezen personen. Van die aanwijzing en van eventuele wijzigingen daarin zal de opdrachtgever aan de wederpartij schriftelijk kennisgeven.

Artikel 3 - Materialen

C.3.1 Behoudens het hieronder bepaalde dient de wederpartij alle materialen die ten behoeve van of in verband met de uitvoering van het werk nodig zijn voor haar rekening aan te schaffen of te doen aanschaffen alsmede aan te voeren of te doen aanvoeren op de plaats(en) waar ze verwerkt of anderszins gebruikt moeten worden. Het in art. A.4 en art. A.11 bepaalde is ten aanzien van die materialen van overeenkomstige toepassing.

C.3.2 Indien is overeengekomen dat de opdrachtgever materialen ter beschikking zal stellen of doen stellen aan de wederpartij, worden die materialen aangeleverd op c.q. in de vervoermiddelen, op de plaatsen, op de tijdstippen, met de hoedanigheden en in de hoeveelheden zoals een en ander in de overeenkomst en/of in de goedgekeurde planning (bedoeld in art. A.7) is aangeduid.

C.3.3 De wederpartij dient de ter beschikking gestelde materialen bij de aanlevering ervan in ontvangst te (laten) nemen en onverwijld een ondertekend ontvangstbewijs aan de opdrachtgever

te (laten) verstrekken.

Bij de inontvangstneming dient de wederpartij te (laten) onderzoeken, of de ter beschikking gestelde materialen qua hoedanigheden en hoeveelheden geschikt en voldoende zijn voor de uitvoering van het werk. Van eventueel blijkende tekortkomingen dient de wederpartij terstond aan de opdrachtgever kennis te geven.

In geval van nalatigheid in onderzoek en/of kennisgeving als voormeld komen de nadelige gevolgen daarvan - waaronder eventuele vertraging van de uitvoering van het werk - voor rekening van de wederpartij.

C.3.4 Van de inontvangstneming af zijn de ter beschikking gestelde materialen evenzeer voor risico van de wederpartij als de materialen die zij zelf heeft aangeschaft of laten aanschaffen, zulks ongeacht bij wie de eigendom berust.

Ook als die materialen op het bedrijfs- en/of werkterrein aanwezig zijn, dient de wederpartij te zorgen voor het goed bewaren en, zo nodig, bewaken ervan. Ook indien is overeengekomen dat de opdrachtgever opslagruimte ter beschikking stelt, blijven de aldaar bewaarde materialen voor risico van de wederpartij en rust op de opdrachtgever geen bewakingsplicht.

C.3.5 De opdrachtgever blijft eigenaar van de door of namens hem ter beschikking gestelde materialen. De wederpartij dient door separate bewaring en/of door het aanbrengen van merken, nummers of andere aanduidingen die materialen als eigendom van de opdrachtgever kenbaar te doen zijn. Van de plaats van bewaring en van de aangebrachte aanduidingen dient de wederpartij schriftelijk aan de opdrachtgever kennis te geven.

C.3.6 Indien is overeengekomen dat de opdrachtgever voor materialen, die de wederpartij aanschafft of door een persoon aan haar zijde laat aanschaffen, enige betaling zal verrichten vóórdat die materialen hetzij reeds door de verwerking ervan in het werk, hetzij door de oplevering en aanvaarding van het werk eigendom van de opdrachtgever worden, dient de eigendom van die materialen uiterlijk bij die betaling te worden overgedragen aan de opdrachtgever, zulks door middel van een ondergetekende verklaring (*), waaruit ten genoegen van de opdrachtgever blijkt:

(a) dat noch de wederpartij, noch haar leverancier of een andere persoon aan haar zijde enige aanspraak op die materialen zal kunnen laten gelden, en

(b) dat die materialen door middel van separate bewaring en/of het aanbrengen van merken, nummers of dergelijke aanduidingen als eigendom van de opdrachtgever kenbaar zijn.

Het vorenstaande laat onverlet hetgeen in art. C.12 is bepaald omtrent het risico van beschadiging of verlies.

(*) Zie het voorbeeld op de laatste pagina

C.3.7 De wederpartij staat in voor het zo economisch mogelijk gebruik van de aan haar ter beschikking gestelde materialen. Wat

ervan overblijft dient zij in goede orde terug te geven op de daarvoor door de opdrachtgever aan te wijzen plaats(en) of, zo de opdrachtgever dat verlangt, af te voeren.

Zodra materiaal, dat de wederpartij heeft aangeschaft of laten aanschaffen, is afgekeurd of overtollig blijkt, dient zij het af te voeren of te laten afvoeren.

C.3.8 Alle kosten die voor de wederpartij verbonden zijn aan het nakomen van de in dit artikel genoemde verplichtingen ten aanzien van materialen worden geacht in de contractprijs te zijn begrepen evenals de kosten van het verwerken of anderszins gebruiken van de materialen.

Artikel 4 - Werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen

C.4.1 Behoudens het hieronder bepaalde dienen alle werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen, die nodig zijn ten behoeve van of in verband met de uitvoering van het werk (inclusief, zo overeengekomen, het vóór de oplevering verrichten van beproevingen of tests), door en voor rekening van de wederpartij en/of haar onderaannemers te worden aangeschaft, gebruikt, onderhouden en afgevoerd.

Tot de bovenbedoelde hulpmiddelen behoren ook brandstof, energie, gassen, perslucht, water, smeermiddelen, laselectroden en dergelijke.

Ten aanzien van de bovenbedoelde zaken zijn de artikelen A.4 en A.11 van overeenkomstige toepassing.

C.4.2 Indien is overeengekomen dat de opdrachtgever zaken als hierboven bedoeld ter beschikking zal stellen of doen stellen aan de wederpartij, geschiedt dat met inachtneming van het terzake overeengekomene en, zo nodig, in de planning nader gepreciseerde. Voor het ter beschikking staan, gebruik c.q. verbruik van deze zaken is de wederpartij slechts vergoeding verschuldigd, indien en voorzover zulks in de overeenkomst is bepaald.

C.4.3 De wederpartij dient, met inachtneming van eventuele nadere aanwijzingen van de opdrachtgever en te zijnen genoegen, de ter beschikking gestelde zaken zorgvuldig te (laten) gebruiken c.q. verbruiken, zulks alleen voor de doeleinden waarvoor ze ter beschikking zijn gesteld, en een behoorlijke administratie met betrekking tot dat gebruik c.q. verbruik bij te houden en aan de opdrachtgever op diens verlangen over te leggen.

C.4.4 Het vorenbedoelde gebruik c.q. verbruik is evenzeer voor risico van de wederpartij als het gebruik c.q. verbruik van haar eigen werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen. Indien

door of bij het gebruik van een zaak, die aan de wederpartij ter beschikking is gesteld, schade aan die zaak ontstaat, komt die schade voor haar rekening, met uitzondering van normale slijtage en van schade die veroorzaakt is door een voor de wederpartij ondanks behoorlijke oplettendheid niet waarneembaar gebrek in de zaak.

Voor overige schade geldt hetgeen in art. C.12 en art. C.13 is bepaald.

C.4.5 Wanneer verder gebruik van een ter beschikking gestelde zaak niet langer nodig is voor de uitvoering van het werk, dient de wederpartij die zaak in goede orde terug te geven. Hetzelfde geldt voor een eventueel overschot wanneer verder verbruik niet langer nodig is.

C.4.6 Werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen van de wederpartij en haar onderaannemers mogen zij niet voor andere doeleinden bezigen dan ter uitvoering van het werk volgens de overeenkomst en dient de wederpartij af te (laten) voeren zodra ze niet langer nodig zijn of zodra ze door of namens de opdrachtgever wegens ongeschiktheid zijn afgekeurd dan wel wegens overtolligheid zijn afgewezen.

C.4.7 Alle kosten die voor de wederpartij verbonden zijn aan het nakomen van de in dit artikel genoemde verplichtingen ten aanzien van werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen worden geacht in de contractprijs te zijn begrepen evenals de kosten voor haar verbonden aan het gebruik c.q. verbruik van die zaken.

Artikel 5 - Werkterrein

C.5.1 Het werkterrein - als omschreven in art. A.2.7 - wordt door de opdrachtgever aan de wederpartij ter beschikking gesteld ten behoeve van de uitvoering van het werk volgens de overeenkomst. Onverminderd het hierna bepaalde zijn de bepalingen van art. C.4.2 tot en met art. C.4.5 alsmede van art. C.4.7 van overeenkomstige toepassing ten aanzien van het ter beschikking stellen van het werkterrein en het gebruik ervan door de wederpartij en personen aan haar zijde.

C.5.2 De wederpartij dient - en wordt geacht - zich tijdig en volledig op de hoogte te hebben gesteld van - en derhalve reeds in haar aanbieding rekening te hebben gehouden met - de toestand van en de situatie op het werkterrein.

C.5.3 Ten aanzien van de toegang tot alsmede het verblijven en werk uitvoeren op het werkterrein is het bepaalde in art. A.8 van overeenkomstige toepassing.

C.5.4 De wederpartij dient op verlangen van de opdrachtgever toe te staan dat het werkterrein wordt medegebruikt voor het verrichten van werkzaamheden door hemzelf en/of door derden in zijn opdracht. Alleen voorzover dat medegebruik voor de wederpartij meer kosten veroorzaakt dan waarop zij geacht mag

worden bij haar prijsaanbieding reeds te hebben kunnen rekenen, kan zij op vergoeding aanspraak maken, mits met inachtneming van het in art. A.6.4 bepaalde.

Het is de wederpartij op haar beurt niet toegestaan, zonder voorafgaande toestemming van de opdrachtgever, op het werkterrein werkzaamheden ten behoeve van derden te verrichten.

C.5.5 Zolang het werkterrein dan wel een deel ervan ter beschikking is van de wederpartij, dient zij dat terrein(deel) zorgvuldig te (laten) gebruiken, vrij te (laten) houden van vervuiling en andere beschadiging en ook overigens in ordelijke staat te (laten) houden, een en ander ten genoegen van de opdrachtgever.

C.5.6 Indien naar het oordeel van de opdrachtgever bij de teruggaaf - ingevolge art. C.5.1 juncto art. C.4.5 - van het in de vorige alinea bedoelde terrein(deel) het in de vorige alinea bepaalde onvoldoende nageleefd is en derhalve het terrein(deel) in mindere staat verkeert dan toen het aan de wederpartij ter beschikking werd gesteld, dient de wederpartij op verlangen van de opdrachtgever de door deze nodig geoordeelde verbeteringsmaatregelen te (doen) nemen, zulks voor haar eigen rekening en risico.

Indien de wederpartij, tot het (doen) nemen van enige maatregel als vorenbedoeld gesommeerd, nalaat aan die sommatie binnen de daarin genoemde termijn genoegzaam gevolg te geven, is de opdrachtgever bevoegd zelf, voor rekening en risico van de wederpartij, de door hem nodig geachte maatregelen te nemen dan wel door derden te laten nemen.

Artikel 6 - Keten, loodsen, werkterrein-inrichting

C.6.1 Keten, loodsen, keetwagens en dergelijke zijn hulpmiddelen waarop de bepalingen van art. C.4 van toepassing zijn, zulks onverminderd het hieronder bepaalde.

C.6.2 Voorzover niet is overeengekomen dat de opdrachtgever faciliteiten als hierna genoemd ter beschikking van de wederpartij zal stellen, dient de wederpartij met inachtneming van art. A.4.1 ervoor te zorgen dat de nodige keten, keetwagens en loodsen op het werkterrein aanwezig zijn om te voorzien in de behoeften aan:

- (a) onderkomens met was-, kleed-, kantine- en toiletgelegenheid voor haar eigen personeel en dat van haar onderaannemers;
- (b) kantoorruimte met toebehoren voor haar eigen leidinggevend/toezichthoudend personeel en dat van haar onderaannemers, alsmede - indien zulks in de overeenkomst bepaald en nader om-

schreven is - kantoorruimte met toebehoren voor de in art. C.2 bedoelde gemachtigde(n) van de opdrachtgever;
(c) ruimten voor opslag en bewerking van materialen alsmede voor bewaring en onderhoud van werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen.

C.6.3 Ten spoedigste na ontvangst van de opdracht voor het werk - of, zo zulks in de prijsaanvraag wordt verlangd, reeds bij haar prijsaanbieding - dient de wederpartij een werkterrein-plan aan de opdrachtgever ter beoordeling en goedkeuring voor te leggen. Op dat plan dienen zowel de keten, keetwagens en loodsen van de wederpartij en onderaannemers als die welke haar door de opdrachtgever ter beschikking gesteld zullen worden te zijn ingetekend, zulks naast andere relevante gegevens zoals het werk zelf, op te stellen werktuigen, leidingbelopen en wegen. Het in art. A.7.2 en art. A.7.3 bepaalde is ten aanzien van het werkterrein-plan van overeenkomstige toepassing.

C.6.4 Indien en voorzover is overeengekomen, dat de opdrachtgever via zijn eigen leidingen electriciteit, gas en water ter beschikking zal stellen voor het gebruik van de hierboven bedoelde keten, keetwagens en loodsen gelden de volgende bepalingen van deze alinea.

Die leidingen zullen lopen tot aan de keten etc. van de wederpartij en haar onderaannemers; voor aansluiting en aanleg in die keten etc. dient de wederpartij zelf zorg te dragen.

Op de vorengenoemde terbeschikkingstelling is het bepaalde in art. C.4.2 tot en met art. C.4.7 mede van toepassing.

C.6.5 Voor de nodige telefoon-, telex- en/of telefaxaansluiting in de keten etc. dient de wederpartij zelf te zorgen. De kosten van abonnement en gebruik zijn voor haar rekening, met uitzondering van de gebruikskosten in de eventuele kantoorruimte (genoemd in art. C.6.2 sub b) voor de gemachtigde(n) van de opdrachtgever.

C.6.6 De keten, keetwagens en loodsen van de wederpartij en haar onderaannemers dienen afsluitbaar te zijn. Op de opdrachtgever rust geen bewakingsplicht.

Artikel 7 - Uitvoering binnen en buiten normale werktijden

C.7.1 De uitvoering van werkzaamheden op het werkterrein dient te geschieden binnen de normale werktijden, als bedoeld in art. A.2.9, tenzij op verlangen of met schriftelijke toestemming van de opdrachtgever ook buiten de normale werktijden moet of mag worden gewerkt.

C.7.2 Indien de wederpartij, conform het bepaalde in art. A.4.6 en art. A.4.7, wegens overmacht om uitstel heeft verzocht van de oplevering van het werk of een deel ervan, is de opdrachtgever bevoegd, teneinde het uitstel te voorkomen of te beperken, van de wederpartij een versnelde uitvoering desnoods ook buiten de normale werktijden (als omschreven in art. A.2.9) te verlangen.

In dit geval kan de wederpartij, mits met inachtneming van art. A.6.4, aanspraak maken op vergoeding van hetgeen de versnelde uitvoering en oplevering van het werk haar meer heeft moeten kosten dan bij onversnelde uitvoering met uitgestelde oplevering ervan het geval zou zijn geweest.

C.7.3 Het vorenstaande laat alle rechten onverlet, die elk der partijen volgens de overeenkomst mocht kunnen doen gelden, indien versnelde uitvoering, desnoods ook buiten de normale werktijden, nodig is of verlangd wordt in enig ander geval dan in de vorige alinea omschreven is.

Artikel 8 - Tekortschieten van de aannemer

C.8.1 Indien de wederpartij niet tijdig gevolg geeft aan een sommatie, die de opdrachtgever volgens art. A.14.1 aan haar heeft gezonden omdat zij tekortschoot, of dreigde tekort te schieten, in de tijdige en/of deugdelijke uitvoering van het werk, is de opdrachtgever - onverminderd het overigens in art. A.14 bepaalde - bevoegd om voor rekening en risico van de wederpartij de maatregelen te nemen die hij ten behoeve van het werk en/of ter beperking of voorkoming van schade dienstig oordeelt.

C.8.2 Tot de maatregelen, bedoeld in de vorige alinea, behoren het ten dele of geheel schorsen (stilleggen) van het werk, het zelf voltooien of door derden doen voltooien van het werk, dan wel het in onvoltooide staat beëindigen van het werk al dan niet gevolgd door het ten dele of geheel ongedaan maken - of door derden ongedaan doen maken - van de reeds door de wederpartij uitgevoerde werkzaamheden.

C.8.3 De opdrachtgever is bevoegd ter uitvoering van de vorenbedoelde maatregelen een passend gebruik te (laten) maken van materialen en hulpmiddelen van de wederpartij die op het werkerrein aanwezig zijn. Voor het gebruik dat de opdrachtgever maakt of laat maken van die materialen en hulpmiddelen zal hij aan de wederpartij een door hem te bepalen vergoeding toekennen.

C.8.4 Indien in de overeenkomst is bepaald dat de wederpartij wegens overschrijding van de volgens de overeenkomst geldende opleveringstermijn en/of wegens enig ander, in de overeenkomst nader omschreven ernstig tekortschieten een korting (op de aanneemsom) dan wel boete verbeurt ter grootte van een in de overeenkomst genoemd geldbedrag dan wel percentage van de aanneemsom, zulks hetzij eenmalig, hetzij per dag of per andere tijdseenheid, dan:

(a) is die korting of boete opeisbaar zonder dat daaraan een sommatie (bedoeld in art. A.14.1) behoeft vooraf te gaan,
(b) is de opdrachtgever bevoegd naast de korting of boete vergoeding te vorderen van de schade, indien en voorzover die het totaal van de korting of boete overschrijdt, en
(c) doet een en ander niet af aan de overige rechten die de opdrachtgever krachtens de wet en/of de overeenkomst kan doen gelden wegens tekortschieten van de wederpartij.

Artikel 9 - Oplevering

C.9.1 Het werk of, als deeloplevering is overeengekomen, het werkgedeelte dient voltooid te zijn uiterlijk bij het einde van de opleveringstermijn die in de overeenkomst is genoemd, zulks behoudens de eventuele verlenging van die termijn volgens het hierna bepaalde.

C.9.2 Indien de uitvoering van het werk wordt vertraagd door overmacht, kan de wederpartij op termijnverlenging aanspraak maken volgens de bepalingen van art. A.4.6 en art. A.4.7, zulks onverminderd het in art. C.7.2 bepaalde.

C.9.3 Onwerkbaar weer wordt - mits de overeengekomen opleveringstermijn niet is uitgedrukt in werkbare werkdagen - als overmacht aangemerkt, maar dan alleen voorzover het aantal onwerkbare werkdagen tijdens de uitvoering van het werk kennelijk groter is geweest dan statistisch te verwachten was. Een werkdag geldt slechts als onwerkbaar, indien op die dag tengevolge van ongunstig weer gedurende tenminste vijf uren door het grootste deel van het voor de uitvoering op het werkterrein ingezette personeel of materieel van de wederpartij en haar onderaannemers niet gewerkt kan worden.

C.9.4 Indien de uitvoering van het werk wordt vertraagd door enig handelen of nalaten van de opdrachtgever of personen aan diens zijde, kan de wederpartij - mits met inachtneming van art. A.6.4 - aanspraak maken op termijnverlenging en vergoeding van de door de vertraging voor haar ontstane meerdere kosten, een en ander voorzover zij geacht mag worden op de vertraging en/of de kosten niet reeds bij haar aanbieding voor het werk te hebben kunnen rekenen.

C.9.5 Behoudens het hieronder verder bepaalde is ten aanzien van de oplevering, dat is het opnemen en aanvaarden van het werk c.q. het werkgedeelte, art. A.12 van toepassing.

C.9.6 Indien is overeengekomen dat een tot het werk behorende technische installatie of een deel daarvan moet worden beproefd of getest ("performance test"), dient die beproeving of test op de overeengekomen wijze en met goed gevolg geschied te zijn vóór de in dit artikel behandelde oplevering.

C.9.7 Het tijdstip waarop de wederpartij het werk c.q.werkgedeelte voltooid denkt te zullen hebben dient zij tenminste een

week tevoren schriftelijk aan de opdrachtgever op te geven, met verzoek om opneming binnen een door de wederpartij gestelde termijn van tenminste drie werkdagen na het opgegeven voltooiingstijdstip en met verzoek om haar van het binnen die termijn gelegen tijdstip der opneming tenminste een werkdag tevoren te verwittigen.

C.9.8 Het staat de opdrachtgever vrij van de opneming af te zien. Als de door de wederpartij volgens de vorige alinea gestelde termijn is verstreken zonder dat de gevraagde opneming is geschied, wordt de opdrachtgever geacht van de opneming te hebben afgezien. Het afzien van de opneming impliceert de aanvaarding van het voltooide werk c.q. werkgedeelte, zulks onverminderd het in art. A.13.8 bepaalde.

C.9.9 Als de opdrachtgever niet van de opneming afziet, zal hij het voltooide werk(gedeelte) op het conform art. C.9.7 vastgestelde tijdstip opnemen. De wederpartij dient daarbij aanwezig te zijn.

Van de uitslag van de opneming zal een rapport worden opgemaakt en ondertekend conform het daarover in art. A.12.4 bepaalde. Indien het werk(gedeelte) goedgekeurd wordt, worden de in art. A.12.5 bedoelde geringe tekortkomingen tezamen met de voor het herstel ervan toegestane termijn(en) in het rapport vermeld. Voorts zijn de artikelen A.12.6 en A.12.7 van toepassing.

Artikel 10 - Vervroegde ingebruikneming

C.10.1 De opdrachtgever mag het werk, voordat het voltooid is, ten dele of geheel in gebruik nemen mits daarmee een voldoende voortgang van de uitvoering niet wordt verhinderd. De opdrachtgever zal de voorgenomen ingebruikneming schriftelijk aan de wederpartij bekend maken met vermelding van het tijdstip waarop de in de volgende alinea behandelde opneming zal geschieden.

C.10.2 Vóór de ingebruikneming wordt het in gebruik te nemen werk(gedeelte) opgenomen teneinde de staat waarin het verkeert en de eventueel aanwezige schade vast te stellen. Bij die opneming dient de wederpartij aanwezig te zijn. De uitslag van de opneming wordt vermeld in een door de partijen gezamenlijk te maken en te ondertekenen rapport, waarbij het in de laatste zin van art. A.12.4 bepaalde van toepassing is.

C.10.3 De hierboven bedoelde opneming en ingebruikneming hebben niet tot gevolg dat het in gebruik genomen als opgeleverd, goedgekeurd en aanvaard wordt beschouwd. Schade, die aan het in gebruik genomen ontstaat alleen door de ingebruikneming en het gebruik ervan, komt niet voor rekening van de wederpartij. Indien door de ingebruikneming en/of het gebruik meer kosten voor de wederpartij ontstaan dan waarop zij geacht mag worden reeds bij haar aanbieding voor het werk te hebben gerekend, kan zij op vergoeding van die meerdere kosten aanspraak maken, mits met

inachtneming van art. A.6.4.

Artikel 11 - Deugdelijkheidsgaranties

C.11.1 Indien in de opdracht sprake is van een verplichting van de wederpartij/aannemer van werk tot onderhoud van het opgeleverde werk of een deel daarvan, is daarmee bedoeld de algemene garantie zoals vermeld in de eerste zin van art.

A.16.1.

C.11.2 Korte tijd vóór het aflopen van de algemene garantie (ofwel de onderhoudstermijn) zal op verlangen van de opdrachtgever dan wel op verzoek van de wederpartij op een door de opdrachtgever in overleg met de wederpartij te bepalen tijdstip een gezamenlijke opname plaatsvinden om na te gaan, of aan de algemene garantieverplichting naar behoren is voldaan.

Hetgeen alsdan wordt geconstateerd zal worden vastgelegd in een rapport overeenkomstig het bepaalde in art. A.12.4.

Artikel 12 - Schade aan het werk c.a.

C.12.1 Als de aannemer van het werk draagt de wederpartij het risico dat door welke oorzaak dan ook - behoudens de na te noemen uitzonderingen -:

(a) het werk c.q. werkgedeelte voordat het is aanvaard beschadigd raakt of verloren gaat,

(b) materialen, werktuigen, gereedschappen en overige hulpmiddelen, door de wederpartij of een persoon aan haar zijde aangeschaft ten behoeve van de uitvoering van het werk en eventueel ten behoeve van het herstel van tekortkomingen en gebreken, beschadigd raken of verloren gaan, en

(c) het werkterrein en zaken als sub (b) genoemd, door de opdrachtgever ten behoeve van de uitvoering van het werk en eventueel ten behoeve van het herstel van tekortkomingen en gebreken aan de wederpartij ter beschikking gesteld, terwijl ze voor de wederpartij ter beschikking staan, beschadigd raken of verloren gaan.

C.12.2 Het risico van beschadiging of verlies van het werk c.q. werkgedeelte en van de in de vorige alinea sub (b) en (c) vermelde zaken berust niet bij de wederpartij, indien de oorzaak van de beschadiging of het verlies alleen valt toe te rekenen aan de opdrachtgever of een persoon aan diens zijde.

Indien een in de vorige alinea sub (b) bedoelde zaak op het werk- of bedrijfsterrein door schuld van een persoon aan de zijde van de opdrachtgever beschadigd of verloren geraakt is, wordt zulks geacht mede veroorzaakt te zijn door nalatigheid aan de zijde van de wederpartij en derhalve mede aan haar toerekenbaar te zijn,

tenzij noch de wederpartij noch een persoon aan haar zijde de beschadiging of het verlies op enige wijze heeft kunnen verhinderen.

C.12.3 Het risico van beschadiging of verlies van het werk en van de in art. C.12.1 sub (c) vermelde zaken berust niet bij de wederpartij, indien de beschadiging of het verlies:

(a) is veroorzaakt door overmacht, en

(b) door de wederpartij of personen aan haar zijde redelijkerwijze niet met passende maatregelen te voorkomen of te vermijden was, en

(c) het schadebedrag, anders dan op grond van een "eigen risico"- of "franchise"-conditie in de polissen, niet in aanmerking komt voor vergoeding krachtens verzekering als behandeld in art. C.14.

C.12.4 De hierboven bedoelde schade aan het werk met toebehoren zal, tenzij deze niet voor risico is van de wederpartij, door deze voor eigen rekening zodra mogelijk worden hersteld, zulks door reparatie en/of vervanging in overleg met de opdrachtgever en met inachtneming van diens nadere aanwijzingen, een en ander onverminderd opdrachtgevers bevoegdheid van herstel door de wederpartij geheel of ten dele af te zien.

Inzoverre de opdrachtgever van herstel door de wederpartij afziet, dient deze de opdrachtgever op zijn verlangen het bedrag te vergoeden dat de wederpartij naar het oordeel van de opdrachtgever anders aan dat herstel zou hebben moeten spenderen.

C.12.5 Indien de hierboven bedoelde schade aan het werk met toebehoren niet voor risico is van de wederpartij, dient deze die schade te herstellen voorzover de opdrachtgever dat schriftelijk aan haar opdraagt, zulks tegen de daartoe door de partijen overeen te komen redelijke vergoeding.

C.12.6 Indien een beschadiging of een verlies volgens de vorige alinea's van dit artikel voor risico van de wederpartij is, is zij tevens aansprakelijk tot vergoeding van de door die beschadiging of dat verlies veroorzaakte gevolgschade van de opdrachtgever en van derden, tenzij de beschadiging of het verlies alleen is veroorzaakt door overmacht of een andere omstandigheid die niet aan de wederpartij of een persoon aan haar zijde behoort te worden toegerekend.

C.12.7 In de gevallen waarin de wederpartij ingevolge de vorige alinea's van dit artikel het risico draagt, dient zij de opdrachtgever te vrijwaren tegen daarmee verband houdende aanspraken van derden.

Artikel 13 - Andere schade dan schade aan het werk c.a.

C.13.1 Indien door of bij de uitvoering van het werk dan wel door of bij het herstel van tekortkomingen of gebreken in het werk schade wordt toegebracht aan andere zaken of belangen van de

opdrachtgever dan het werk en de in art. C.12 genoemde zaken, is de wederpartij tot vergoeding van die schade, inclusief eventuele gevolgschade, aansprakelijk, tenzij die schade alleen is veroorzaakt door overmacht of een andere omstandigheid die niet aan de wederpartij of een persoon aan haar zijde behoort te worden toegerekend.

Onder "andere zaken of belangen van de opdrachtgever" worden in de vorige zin met name ook verstaan hetgeen de opdrachtgever voor derden in bewaring heeft of anderszins onder zich heeft.

C.13.2 Indien door of bij het uitvoeren van het werk of het herstel van tekortkomingen of gebreken daarin schade wordt toegebracht aan derden, dient de wederpartij die schade, inclusief gevolgschade, te vergoeden en de opdrachtgever tegen aanspraken deswege te vrijwaren, een en ander tenzij die schade alleen is veroorzaakt door overmacht of een omstandigheid die niet behoort te worden toegerekend aan de wederpartij of een persoon aan haar zijde. Onder schade is in deze alinea ook te begrijpen dood of lichamelijk letsel.

Artikel 14 - Verzekering

C.14.1 Behoudens het hierna in art. C.14.5 bepaalde dient de wederpartij voor haar rekening, met inachtneming van hetgeen hieronder nader is bepaald, de volgende verzekeringen aan te gaan en in stand te houden:

(a) een "construction all risk"-verzekering voor wat de uitvoering betreft van het werk alsmede van het eventuele herstelwerk ingevolge de in art. A.16.1 en art. C.11.1 bedoelde algemene garantie- ofwel onderhoudsplicht;

(b) in aanvulling op de voormelde verzekering een verzekering tegen het risico van beschadiging of verlies van niet reeds onder de "construction all risk"-verzekering gedekte zaken, bedoeld in art. C.12.1 sub (b);

(c) een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering;

deze verzekeringen alle drie te sluiten bij gerenommeerde en solvabele verzekeraars onder de op de Nederlandse assurantiebeurzen gebruikelijke, dan wel onder andere, daarmee gelijk te stellen condities, alles ten behoeven van de opdrachtgever.

C.14.2 De in de vorige alinea sub (a) en (b) genoemde verzekeringen dienen dekking te bieden niet alleen aan de wederpartij, maar ook aan de opdrachtgever en alle andere personen die direct of indirect bij het werk betrokken zijn. In de condities moet derhalve regres van de verzekeraar op (mede-)verzekerden op de gebruikelijke wijze zijn uitgesloten.

De "construction all risk"-verzekering moet niet alleen de gebruikelijke dekking bieden tegen beschadiging en verlies van het werk en van zaken van de opdrachtgever, maar ook de gebruikelijke dekking, tot tenminste vijf miljoen gulden per gebeurtenis, tegen wettelijke aansprakelijkheid jegens derden. Het eigen

risico mag niet hoger gesteld zijn dan vijfduizend gulden per gebeurtenis. In de condities moet voorts zijn bepaald dat, in geval van schade aan het werk of aan zaken van de opdrachtgever, de schadepeningen rechtstreeks aan hem zullen worden uitgekeerd.

C.14.3 De bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering dient - tot tenminste vijf miljoen gulden per gebeurtenis - aan de wederpartij de gebruikelijke dekking te bieden tegen haar aansprakelijkheid voor personen-, zaak- en gevolgschade, veroorzaakt door of anderszins toerekenbaar aan haarzelf en/of de aan haar zijde bij het werk betrokken personen.

De dekking van de voormelde verzekering dient te zijn uitgebreid met de risico's van diensten- c.q. productaansprakelijkheid.

In de condities moet verder zijn bepaald dat de verzekering prevaleert boven eventueel door de opdrachtgever tegen dezelfde aansprakelijkheid en risico's gesloten verzekeringen.

C.14.4 De wederpartij dient de opdrachtgever ten spoedigste - en uiterlijk bij de aanvang van het werk - kennis te (laten) geven en bewijsstukken te (laten) leveren van het bestaan en de inhoud der door haar met inachtneming van het vorenstaande aangegane verzekeringen.

Voorts dient zij de opdrachtgever telkens ten spoedigste en vooraf in kennis te (laten) stellen van elke wijziging in de verzekeringen, continuering ervan en beëindiging ervan. De wederpartij dient de verzekeringspremies stipt te voldoen en het bewijs daarvan telkens ten spoedigste te (laten) verstrekken aan de opdrachtgever.

C.14.5 Indien is overeengekomen dat de opdrachtgever de "construction all risk"-verzekering zal afsluiten, zal hij dit doen overeenkomstig het in art. C.14.2 bepaalde. In dit geval zal de opdrachtgever aan de wederpartij, indien en voorzover deze hem dat schriftelijk heeft verzocht, dezelfde informatie en bewijsstukken (laten) verstrekken als de wederpartij anders volgens art. C.14.4 aan de opdrachtgever zou hebben moeten (laten) verstrekken.

Artikel 15 - Ketenaansprakelijkheid

C.15.1 De bepalingen van dit artikel gelden, indien de opdrachtgever volgens de "Wet Ketenaansprakelijkheid" (W.K.A.) hoofdelijk aansprakelijk is, dan wel van oordeel is volgens die wet hoofdelijk aansprakelijk te (kunnen) worden gehouden voor de afdrachten van loonheffing en premies ingevolge de sociale verzekeringswetten terzake van de uitvoering van het werk door de wederpartij en door eerdere schakels in de "keten" voor wier afdrachten de wederpartij hoofdelijk aansprakelijk gehouden kan worden.

C.15.2 De wederpartij dient aan de opdrachtgever, voor of ui-

terlijk bij de opdrachtverstrekking, alle gegevens te verstrekken, die hij in verband met zijn vorenbedoelde hoofdelijke aansprakelijkheid nodig of wenselijk acht.

Daartoe behoren in elk geval:

- (a) de naam van de bedrijfsvereniging waarbij de wederpartij aangesloten is en haar aansluitingsnummer;
- (b) het loonbelastingnummer van de wederpartij;
- (c) de naam en het adres van de instelling waarbij de wederpartij haar in de W.K.A. bedoelde "G-rekening" houdt en het nummer van die rekening;
- (d) het percentage van de contractprijs dat gevormd wordt door de som van de door de wederpartij en eerdere schakels in de keten af te dragen loonheffing en premies sociale verzekeringswetten.

C.15.3 Voorts dient de wederpartij aan de opdrachtgever, op diens verzoek, - ook tijdens de uitvoering van het werk - prompt en te zijnen genoegen schriftelijke bescheiden te (laten) verstrekken, waaruit blijkt van het gedrag van de wederpartij en eerdere schakels in de keten ten aanzien van de afdracht van loonheffing en premies verband houdende met de uitvoering van het werk. Tot die bescheiden kunnen behoren verklaringen van accountants, van de belastingdienst en van de betrokken bedrijfsvereniging(en).

C.15.4 De opdrachtgever is bevoegd van elk bedrag dat hij ingevolge de overeenkomst aan de wederpartij verschuldigd is een percentage - overeenkomende met hetgeen in het verschuldigde bedrag begrepen is voor de door de wederpartij en eerdere schakels in de keten af te dragen loonheffing en sociale verzekeringspremies - te betalen door overmaking op de hierboven bedoelde "G-rekening" van de wederpartij.

C.15.5 De opdrachtgever is bevoegd elk bedrag, dat hij volgens de vorige alinea op de "G-rekening" van de wederpartij zou overmaken, in plaats daarvan rechtstreeks over te maken aan de belastingdienst en/of de betrokken bedrijfsvereniging, indien hij dat nodig of wenselijk acht ter beperking van het risico van zijn hoofdelijke aansprakelijkheid. Het aldus overgemaakte bedrag strekt in mindering op hetgeen de opdrachtgever aan de wederpartij verschuldigd is.

C.15.6 Behoudens het hierna bepaalde zal de opdrachtgever voor de toepassing van het in art. C.15.4 bepaalde het percentage bezigen, dat hem volgens het bepaalde in art. C.15.2 is opgegeven.

Indien de opdrachtgever van oordeel is dat het vorenbedoelde percentage te laag is, is hij bevoegd het - na overleg met de wederpartij - tot het naar zijn oordeel juiste peil te verhogen. Indien de wederpartij meent dat het percentage te hoog gesteld is en derhalve om verlaging verzoekt, zal de opdrachtgever het lager stellen, indien en voorzover hij van oordeel is dat zulks gerechtvaardigd is.

C.15.7 Indien de opdrachtgever na op grond van zijn hoofdelijke aansprakelijkheid te zijn aangesproken, een bedrag heeft voldaan dat de wederpartij of een eerdere schakel in de "keten" had

behoren af te dragen, heeft de opdrachtgever het recht van verhaal op de wederpartij voor het door hem voldane bedrag vermeerderd met de wettelijke rente vanaf de dag van die voldoening.

C.15.8 In verband met het vorenstaande is het de wederpartij verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever haar contractprijs-vordering op de opdrachtgever ten dele of geheel te vervreemden (cederen) of te bezwaren (verpanden).

C.15.9 Indien voor het door de wederpartij uit te voeren werk de "BTW-verleggingsregeling" niet van toepassing is, dient daar, waar in de vorenstaande alinea's sprake is van (afdracht van) loonheffing en premies sociale verzekeringswetten, daaraan toegevoegd geacht te worden: (afdracht van) omzetbelasting. Is de "BTW-verleggingsregeling" wel van toepassing, dan dient de wederpartij daarvan de wettelijk vereiste melding te maken op haar facturen.

V O O R B E E L D

=====

van een verklaring als bedoeld in art. B.2.2 en art. C.3.6 :

De ondergetekende....., gevestigd te..... (1),

in aanmerking nemende :

(a) dat de opdrachtgever..., gevestigd te..... (2),

aan de wederpartij....., gevestigd te..... (3),

heeft opgedragen.....

..... (4),

waarop de VOTOB Inkoopvoorwaarden van toepassing zijn;

(b) dat volgens de opdracht de opdrachtgever betaling zal verrichten voor de in de onderstaande lijst opgesomde zaken;

verklaart

door de afgifte van deze ondertekende verklaring de eigendom van die zaken onvoorwaardelijk aan de opdrachtgever over te dragen en daarmee afstand te doen van elke aanspraak op die zaken.

Lijst van zaken:.....

.....

.....

Gedaan te..... op..... 199. (5).

(6).

.....

(7)

.....

(8)

Legenda:

(1) Naam en adres van de rechthebbende op de zaken (de wederpartij zelf dan wel haar leverancier of andersoortige opdrachtnemer).

(2) Naam en adres van de opdrachtgever.

(3) Naam en adres van de wederpartij.

(4) Korte omschrijving van de prestatie van de wederpartij.

(5) Opsomming van de in eigendom overgedragen zaken, met vermeldir

(6) Plaats en datum van ondertekening.

(7) Handtekening(en) van de sub 1 genoemde.

(8) Naam (namen) van de gevolmachtigde(n) indien sub 1 een rechtspersoon is.